

Asia: VN/20925/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne, mikäli erottelu alla olevien kysymysten mukaisesti ei onnistu

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annettua lakia ja kotoutumisen edistämisestä annettua lakia sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistä siirtymisen johdosta. Lisäksi säädettäisiin hyvinvointialueille uusi tehtävä alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden tuen järjestämisessä.

Molempien lakien uudistuksella tehtäisiin ne välttämättömät muutokset, joita hyvinvointialueiden sote-järjestämistä seurauksena.

Kotoutumislain osalta esityksellä turvattaisiin maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisestä annetun lain nojalla saamien sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden järjestäminen jatkossa, kun sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille. Mikäli uudistusta ei tehtäisi, hyvinvointialueet eivät voisi hakea valtiolta korvauksia ja kyseisten palveluiden järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia voisi olla haastavaa kattaa muuten. Uudistuksella mahdollistetaan jatkossa yhdenvertaiset ja laadukkaat palvelut kotoutumislain palveluiden parissa oleville maahanmuuttajille. Alaikäisten osalta esityksellä pyritään turvaamaan perheryhmäkotien toiminnan jatkuvuus ja lasten hoiva, huolenpito ja kasvatus.

Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain muuttamisesta

Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistä siirtymisestä hyvinvointialueille johtuvat tekniset muutokset ovat tarpeellisia ja siten kannatettavia.

Laki kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisvastuun siirtymisestä hyvinvointialueille johtuvat teknisluonteiset muutokset ovat tarpeellisia ja siten kannatettavia.

Kotoutumisen edistämisestä annetulla lailla säädettäisiin hyvinvointialueille uusi tehtävä liittyen alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten tuen ja asumisen järjestämiseen esimerkiksi perheryhmäkodeissa sekä tukitoimenpiteistä, joiden piirissa lapsi tai nuori voi olla, kunnes hän täyttää 25 vuotta tai kunnes hänellä on huoltaja Suomessa. Nykyisellään on toiminta kuntien vastuulla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksella kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö siirtyy hyvinvointialueille sisältäen myös perheryhmäkotien henkilöstön, jolla on sosiaalihuollon pätevyys kotoutumislaissa säädetyksi. Mikäli tehtävän siirtämistä hyvinvointialueille ei mahdollistettaisi lainsäädännöllä, kunnille syntyisi resurssitarpeita ja perheryhmäkotitoiminta täytyisi järjestää ostopalveluna niissäkin kunnissa, joissa se nykyisin on toteutettu sosiaalitoimen alaisuudessa. Alaikäisten osalta esityksellä pyritään turvaamaan perheryhmäkotien toiminnan jatkuvuus ja lasten hoiva, huolenpito ja kasvatus. Hyvinvointialueella voi isompana toimijana olla paremmat

valmiudet esim. ympärivuorokautisen hoivan järjestämiseen, henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja lasten tarpeisiin vastaamiseen.

Lisäksi ehdotetaan, että kunnan ja ELY-keskuksen väliset voimassa olevat sopimukset, jotka ovat edellytyksenä perheryhmäkotitoiminnalle sekä osalle korvausten saamista, siirtyisivät kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta alkaen. Tämän johdosta hyvinvointialueen ja ELY-keskuksen ei tarvitsisi sopia erikseen kunkin maahanmuuttajan osalta syntyvistä sopimusta edellyttävistä kustannuksista, jotta hyvinvointialue voisi hakea niihin valtion korvauksia.

Tehy pitää tärkeänä, että toiminta alaikäisen asiakkaan näkökulmasta säilyy muuttumattomana ja kannattaa ehdotettuja muutoksia.

Pykälässä 88 b § säädetään ilman huoltajaa maassa asuvien lasten ja nuorten tukea toteuttavan henkilöstön asemasta. Perheryhmäkotien toimintaan sekä muuhun

alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleen lapsen tai nuoren tukeen tai asumisen järjestämiseen liittyviä tehtäviä hoitavan henkilöstön siirto kunnista ja kuntayhtymistä hyvinvointialueelle sekä hyvinvointiyhtymään katsotaan liikkeenluovutukseksi. Liikkeenluovutukseksi katsotaan myös kunnan 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien

tukitehtävien ja tehtäviä hoitavan henkilöstön siirrot, jos tehtävää hoitavan henkilön tosiasiallisista tehtävistä vähintään puolet on 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien tukitehtäviä. Tehy kannattaa suunniteltua liikkeenluovutusta.

Tulevilla hyvinvointialueilla ja kunnilla tulee olla selkeä vastuujako ja selkeä saumaton yhteistyö.

Lausunnossa on huomioitu Suomen Sairaanhoidajat ry:n ja Kuntoutusohjaajat ry:n näkemyksiä.

1. Lakiluonnos työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain muuttamiseksi

Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun palvelutarpeen arviointia, työttömän työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaisen palvelukokonaisuuden suunnittelua sekä työllistymisprosessin etenemistä ja seurantaa koskevat pykälät 3, 4, 5, ja 6.

-

7 § Monialaisen yhteispalvelun järjestäminen ja valtakunnallinen ohjaus (Pykälä sisältää asetuksenantovaltuuden. Asetuksen sisältöä on kuvattu säännöskohtaisissa perusteluissa. Voimassa oleva valtioneuvoston asetus on 1377/2014.)

-

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

-

2. Lakiehdotus kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Kustannusten korvaaminen (luku 6)

-

Alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten tuen ja asumisen järjestäminen (27-28 §)

-

Muut hyvinvointialueisiin liittyvät muutosehdotukset

-

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

-

Siitonen Eva
Tehy ry